

Kilde til Finansnøden og Skatternes Nødvendighed er netop saadant et Ord, et Slagord, en Frase, der egner sig fortræffeligt til at dække over Mangelen paa Begreb, egner sig fortræffeligt til at skabe Begrebsforvirring blandt dem, man taler til, og forplumre alle virkelige Forestillinger om, hvordan Sagen forholder sig, og baade Højre og Venstre have i den forløbne Tid i stor Udstrækning benyttet sig af dette Middel. Ogsaa Finansministeren spillede paa den Streng, da han ved Finanslovens Forelæggelse opstillede et stort Regnestykke, som skulde bevise, at de sociale Love vare, om ikke den eneste Aarsag, saa dog en af Hovedaarsagerne til Finansnøden. Jeg maa bede den højtærede Finansminister meget undskylde mig, at jeg ikke kan akkviescere ved hans Argumentation. Den forekommer mig at være af en alt for besynderlig Beskaffenhed til at bevise det, den skulde bevise. Hvad forstaar man nemlig ved sociale Udgifter? Ja, rent sproglig, rent etymologisk betyder Ordet jo Udgifter, der vedkomme Samfundet som Helhed, i Modsætning til de private Udgifter, og i den Forstand ere jo snart sagt alle Udgifter paa Statsregnskabet sociale, naar man ser bort fra nogle ganske enkelte, f. Eks. dem, der findes under §§ 8 og 9; men i det almindelige Sprogbrug har Ordet en ganske anden og langt snævrere Betydning. Det bruges om de Udgifter, der ere bestemte til at mildne den Nød, som de herskende sociale Forhold, de herskende kapitalistiske Samfundstilstande fremkalde indenfor den arbejdende Klasse, indenfor den fattige Befolkning. Love som t. Eks. Sygekasseloven, Ulykkesforsikringsloven, Loven om Arbejdsløshedskasser, Loven om Alderdomsunderstøttelse o. s. v. er utvivlsomt sociale Love ud fra den Betragtning, at Arbejderne i Almindelighed paa Grund af de herskende sociale Forhold ikke ere i Stand til paa egen Haand at sikre sig mod de økonomiske Følger af Sygdom, Ulykkestilfælde, Arbejdsløshed, Alderdomsvækkelse og deslige. I en Artikel i et af de sidste Hæfter af „Nationaløkonomisk Tidsskrift“ har Generaldirektør Rubin, hvis Autoritet er anerkendt paa et saadant Omraade, som egentlige sociale Udgifter i Ordets snævrere Forstand opstillet 9 forskellige Poster paa Statsregnskabet. Det

er de særlige Fattigvæsensudgifter, Stats-tilskuddet til Alderdomsunderstøttelsen, Udgifterne til anerkendte Sygekasser, Udgifterne til Arbejderforsikringsraadet, Tilskuddet til Ulykkesforsikring for Fiskere, Tilskuddet til Skibsredernes Forsikringsforening, Tilskuddet til Begravelseskassernes Genforsikring, Udgifterne til Hjæpekasserne og Udgifterne til Arbejdsløshedskasserne. Det er efter hans Definition sociale Udgifter i Ordets snævrere Forstand. Undersøge vi nu disse Udgiftsposter paa det sidst aflagte Statsregnskab, finde vi, at de i alt beløbe sig til 9,188,344 Kr., og foretage vi en tilsvarende Optælling paa Statsregnskabet 10 Aar i Forvejen, altsaa for 1900—01, se vi, at Beløbet i Mellemtiden er vokset med 5,600,493 Kr. Det er en anselig Stigning, det indrømmes, men samtidig er Totaludgiften, de samlede Statsudgifter, i Løbet af disse Aar stegen med 45,179,214 Kr. Eller med andre Ord, det er kun mellem Ottendedelen og Niendedelen af den samlede Udgiftsforøgelse, som i Virkeligheden kan skrives paa disse egentlige sociale Udgifters Regning. Det er det virkelige Forhold, og det tager sig noget anderledes ud end de Krøniker, der løbe Landet rundt om, hvordan Staten er i Færd med at segne under de sociale Udgifters forfærdelige Tilvækst.

Ganske vist kan der selvfølgelig ogsaa paa andre Udgiftsposter paapeges sociale Momenter, for saa vidt de i større eller mindre Udstrækning tage Sigte paa ogsaa at hjælpe den Del af Befolkningen, som er Offer for de sociale Tilstande. Men den Udvidelse af Begrebet sociale Love, sociale Udgifter, som den højtærede Finansminister foretager, er — jeg tror ogsaa, han ved nærmere Eftertanke vil indrømme det — helt hen i det blaa. Han medregner til sociale Udgifter i Ordets snævrere Forstand Udgifterne til Oprettelse af Husmandsbrug, for saa vidt disse Udgifter for Staten optræde som virkelige Udgiftsposter. Dette er ganske misvisende. Det drejer sig her om Hjælp ikke til Arbejderklassen overhovedet, men kun til en Del af den, desværre en alt for ringe Del. Hvorfor ikke lige saa godt nævne Udlaan til Haandværkeres Anskaffelse af Motorer. Det er ganske analoge Formaal. Begge disse Formaal ere gode, samfundsnyttige, kulturfremmende Formaal, som fra vor Side møde al den Støtte, vi kunne op-